

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΑΑ 2014-2020

ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014-2020

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2019

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι δράσεις ενημέρωσης και δημοσιότητας σχετικά με τις παρεμβάσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο του **Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020** και συγχρηματοδοτούνται από το **Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)** και **το ελληνικό κράτος**, αποτελούν το πιο πρόσφορο μέσο προκειμένου το ευρύ κοινό, δυνητικοί δικαιούχοι, πολίτες και κάθε ενδιαφερόμενος να ενημερωθούν για τις χρηματοδοτικές ευκαιρίες, τις παρεμβάσεις καθώς και τα αποτελέσματα υλοποίησης του ΠΑΑ και της ευρωπαϊκής πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη. Παράλληλα, αποτελούν **θεσμική υποχρέωση** όλων των φορέων που εμπλέκονται στο ΠΑΑ, καθώς και των δικαιούχων που χρηματοδοτούνται από το ΠΑΑ.

Η υποχρέωση για την τήρηση κανόνων ενημέρωσης και δημοσιότητας προκύπτει από τον Κανονισμό (ΕΕ) 1305/2016 και τους Εκτελεστικούς Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 808/2014 και 669/2016, οι οποίοι κατά περίπτωση εξειδικεύονται α) στο Σύστημα Διαχείρισης & Ελέγχου του ΠΑΑ (ΦΕΚ Β' 1273/2016), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, β) στις προσκλήσεις και στο θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των επιμέρους Μέτρων και Δράσεων του ΠΑΑ 2014-2020, γ) σε οδηγίες που έχουν εκδοθεί από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020 ή/και τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης.

Στην παρούσα φάση υλοποίησης του ΠΑΑ, ο κύριος στόχος των ενεργειών ενημέρωσης και δημοσιότητας είναι η **ενημέρωση των πολιτών για τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Εθνικών Αρχών** στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, στην προστασία του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση των προκλήσεων που ανακύπτουν από την κλιματική αλλαγή, καθώς και στη διατήρηση βιώσιμων και πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών. Οι παραπάνω τρεις βασικοί στόχοι του ΠΑΑ, μεταφράζονται σε ένα πλήθος παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΠΑΑ και αλλάζουν σταδιακά τη φυσιογνωμία τόσο του γεωργικού τομέα όσο και των αγροτικών περιοχών.

Ο παρών Οδηγός απευθύνεται σε όλους τους **Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης**, συμπεριλαμβανομένων και των **Ομάδων Τοπικής Δράσης LEADER/CLLD**, καθώς και στους **δικαιούχους των Μέτρων και Δράσεων του ΠΑΑ** που υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης κανόνων δημοσιότητας, η μη εφαρμογή των οποίων μπορεί να επισύρει κυρώσεις από ευρωπαϊκά ή/και εθνικά ελεγκτικά όργανα.

Στόχος του Οδηγού είναι κυρίως η **κωδικοποίηση των υποχρεώσεων** των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης και των δικαιούχων του ΠΑΑ, καθώς και η προσπάθεια διαμόρφωσης όσο το δυνατόν **μιας κοινής εικόνας και ενιαίας ταυτότητας επικοινωνίας** για τις παρεμβάσεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΠΑΑ 2014-2020.

Ειδικότερα, δίνονται τεχνικές προδιαγραφές που πρέπει να τηρούν οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης και οι δικαιούχοι του ΠΑΑ σε όλες τις ενέργειες ενημέρωσης και δημοσιότητας που προβαίνουν όπως παραγωγή έντυπου, ηλεκτρονικού και κάθε άλλου είδους προωθητικού υλικού, ανάρτηση πινακίδων, αναμνηστικών πλακών και αφισών, καταχωρίσεις στον τύπο, παραγωγή τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών μηνυμάτων, έντυπη

επικοινωνία, ιστοσελίδες, συμμετοχή σε εκθέσεις, διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων κατάρτισης, παραγωγή οπτικοακουστικού και φωτογραφικού υλικού.

Επίσης, δίνονται κατευθύνσεις για **απολογιστικά στοιχεία** που θα πρέπει να τηρούν οι **Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης** για την **κατάρτιση της ετήσιας έκθεσης του ΠΑΑ**, καθώς και για τη **συγκέντρωση ενημερωτικού υλικού** για παρεμβάσεις αξιολογών έργων που έχουν ολοκληρωθεί και αναδεικνύουν τη συνεισφορά του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.

Ο Οδηγός καταρτίστηκε από την αρμόδια Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας της Ειδικής Υπηρεσίας ΠΑΑ, λαμβάνοντας υπόψη το σχετικό Ενωσιακό και Εθνικό θεσμικό πλαίσιο, τον Επικοινωνιακό Οδηγό ΕΣΠΑ 2014-2020, το Σχέδιο Στρατηγικής Ενημέρωσης & Δημοσιότητας του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020 και το Σχέδιο Επικοινωνίας του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου.

Ο παρών Οδηγός, τα Παραρτήματά του καθώς και τα λογότυπα έχουν αναρτηθεί στο δικτυακό τόπο του ΠΑΑ <http://www.agrotikianaptixi.gr/el> και του ΕΑΔ στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη <https://ead.gr/information/e-library/>.

1. Εφαρμογή της ενιαίας ταυτότητας επικοινωνίας του ΠΑΑ 2014-2020

Στην ενότητα αυτή, παρέχονται οδηγίες για την **ενιαία ταυτότητα επικοινωνίας του ΠΑΑ 2014-2020** και τους **κατ' ελάχιστον κανόνες** που πρέπει να τηρηθούν για κάθε τύπο ενέργειας/δράσης δημοσιότητας και ενημέρωσης του κοινού σχετικά με **συγχρηματοδοτούμενες πράξεις** του ΠΑΑ 2014-2020.

Η ενιαία ταυτότητα επικοινωνίας του ΠΑΑ εφαρμόζεται σε όλες τις ενέργειες ενημέρωσης και επικοινωνίας στις οποίες προβαίνουν οι **Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης (ΕΦΔ)**, συμπεριλαμβανομένων και των **Ομάδων Τοπικής Δράσης CLLD/LEADER**, οι **δικαιούχοι του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης** και κάθε άλλος φορέας που ασκεί ρόλο συντονισμού, παρακολούθησης, διαχείρισης και υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων έργων του ΠΑΑ 2014-2020.

Όσον αφορά στους **δικαιούχους του ΠΑΑ 2014-2020** οφείλουν, με τη σειρά τους, να ενημερώσουν σχετικά τον/τους αναδόχους που αναλαμβάνει/ουν την υλοποίηση τμήματος/ων έργου συγχρηματοδοτούμενου από το ΠΑΑ, σχετικά με την υποχρέωση τήρησης των κανόνων δημοσιότητας (ανακοινώσεις, πινακίδες, κ.ά.).

Σημειώνεται ότι οι υποχρεώσεις των δικαιούχων του ΠΑΑ 2014-2020 αφορούν κυρίως σε συγχρηματοδοτούμενα έργα επενδύσεων, υποδομών και κατασκευών, και όχι σε πράξεις που λόγω της φύσης της χρηματοδοτούμενης πράξης, (όπως πράξεις που αφορούν σε ενισχύσεις για έκταση ή ζώα) δεν είναι δυνατό να βρεθεί κατάλληλη θέση για την τοποθέτηση αφίσας ή πινακίδας.

Υπενθυμίζεται ότι κύριος στόχος των ενεργειών επικοινωνίας είναι η ενημέρωση των πολιτών και κάθε ενδιαφερόμενου για τις **πηγές χρηματοδότησης** (Ευρωπαϊκή Ένωση – ελληνικό κράτος/Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων), **τους φορείς υλοποίησης** και το **περιεχόμενο των πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΠΑΑ 2014-2020**.

Όλα τα λογότυπα που έχουν χρησιμοποιηθεί στα υποδείγματα και αποδίδουν την ενιαία ταυτότητα επικοινωνίας του ΠΑΑ, κάποιοι γραφιστικοί κανόνες και οι διάφορες κατά περίπτωση διατάξεις των λογοτύπων βρίσκονται στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1**.

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται αναλυτικές οδηγίες για τους πιο διαδεδομένους τύπους ενεργειών που χρησιμοποιούν οι **Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης (ΕΦΔ)** συμπεριλαμβανομένων και των **Ομάδων Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) LEADER/CLLD** και οι **δικαιούχοι του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης**. Με την ίδια φιλοσοφία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν και τυχόν άλλοι τύποι ενεργειών/δράσεων που δεν περιλαμβάνονται σε αυτόν τον οδηγό. Επίσης, κάθε φορά γίνεται ειδική αναφορά για τις επιπλέον απαιτήσεις που προκύπτουν για τα **τοπικά προγράμματα LEADER/CLLD** και τις **Επιχειρησιακές Ομάδες του Μέτρου 16 «Συνεργασία» του ΠΑΑ**.

1. 1. Δημοσίευση προσκλήσεων

Κάθε πρόσκληση που αφορά Μέτρα/Δράσεις του ΠΑΑ και δημοσιεύεται σε ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα, περιλαμβάνει τα ακόλουθα λογότυπα:

- Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την αναφορά στο Ταμείο (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης) και το σύνθημα: «Η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές».
- Την ελληνική σημαία με την αναγραφή ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ. Επισημαίνεται ότι δεν απαιτείται η προσθήκη της ελληνικής σημαίας στο υποσέλιδο όταν το έγγραφο φέρει στο πάνω μέρος το εθνόσημο.
- Το λογότυπο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.
- Το λογότυπο του ΕΣΠΑ.

Επιπλέον σε περιπτώσεις προσκλήσεων που αφορούν σε δράσεις τοπικών προγραμμάτων LEADER/CLLD προστίθεται υποχρεωτικά το λογότυπο του LEADER και προαιρετικά το λογότυπο της Ομάδας Τοπικής Δράσης (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.1 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 1.1.6**).

Στα λογότυπα από κάτω, πρέπει να προστίθεται η πρόταση: **«Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης».**

Στην πρώτη σελίδα της Πρόσκλησης θα πρέπει να αναφέρεται το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, ο κωδικός και ο τίτλος του/της Μέρους/Υπομέτρου/Δράσης που προκηρύσσεται.

Όλα τα παραπάνω ισχύουν και για τυχόν περιλήψεις προσκλήσεων που δημοσιεύονται στα έντυπα ή/και ηλεκτρονικά μέσα.

Υποδείγματα των διάφορων περιπτώσεων προσκλήσεων βρίσκονται στο [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.1](#).

1. 2. Πινακίδες

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης μιας πράξης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, η οποία αφορά στη χρηματοδότηση για την αγορά **εξοπλισμού, για υποδομές ή κατασκευαστικά έργα** ισχύουν τα παρακάτω:

- για πράξεις των οποίων η συνολική δημόσια δαπάνη είναι **50.000 – 500.000 Ευρώ**, απαιτείται η ανάρτηση **τουλάχιστον μίας αφίσας** ελάχιστου μεγέθους Α3 ή **πινακίδας** με πληροφορίες σχετικά με την πράξη, σε σημείο εύκολα ορατό, επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- για πράξεις των οποίων η συνολική δημόσια δαπάνη **υπερβαίνει τις 500.000 Ευρώ**, ο δικαιούχος τοποθετεί προσωρινή **πινακίδα σημαντικού μεγέθους**.

Οι πληροφορίες που πρέπει να αναγράφονται στην πινακίδα, **με πεζούς χαρακτήρες**, είναι:

- ο δικαιούχος,

- ο τίτλος της πράξης, ο οποίος περιγράφει με συντομία το έργο που συγχρηματοδοτείται (π.χ. εκσυγχρονισμός μεταποιητικής μονάδας),
- ο βασικός στόχος της πράξης ο οποίος προτείνεται να είναι σύντομα διατυπωμένος και κατανοητός από το ευρύ κοινό (π.χ. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του αγροδιατροφικού τομέα, Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής, Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων στις αγροτικές περιοχές, Προστασία του περιβάλλοντος κ.ά.),
- η δημόσια δαπάνη όπως αναφέρεται στην απόφαση ένταξης της πράξης, σε περιπτώσεις **πράξεων δημόσιου χαρακτήρα**,
- ο συνολικός προϋπολογισμός με ανάλυση σε Δημόσια Δαπάνη και Ιδιωτική Συμμετοχή, σε περιπτώσεις **πράξεων ιδιωτικού χαρακτήρα**.

Υποδείγματα για τις ανωτέρω πινακίδες βρίσκονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.2 περιπτώσεις α έως δ.

Επίσης, για περιπτώσεις έργων των οποίων η συνολική δημόσια δαπάνη **υπερβαίνει τις 500.000 Ευρώ**, μετά την ολοκλήρωση της πράξης και το αργότερο εντός τριών μηνών από αυτήν, ο δικαιούχος τοποθετεί **μόνιμη αναμνηστική πλάκα ή πινακίδα σημαντικού μεγέθους**, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, όπου επισημαίνεται τουλάχιστον η περιγραφή της πράξης με το βασικό στόχο της και η χρηματοδοτική συνδρομή της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το υλικό κατασκευής και ο τρόπος τοποθέτησης των μόνιμων πινακίδων θα πρέπει να εξασφαλίζουν τη **μόνιμη εγκατάστασή τους**. Εφόσον η επεξηγηματική πινακίδα που τοποθετείται κατά την υλοποίηση του έργου έχει μόνιμο χαρακτήρα, δεν είναι απαραίτητη η τοποθέτηση αναμνηστικής πλάκας, (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.2 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 1.2.ε**).

Όσον αφορά στα λογότυπα που απεικονίζονται στις πινακίδες όλων των περιπτώσεων επισημαίνονται τα παρακάτω:

- οι πληροφορίες και αναφορές στην Ευρωπαϊκή Ένωση (σημαία, Ταμείο, σύνθημα) πρέπει να καταλαμβάνουν νοητά **τουλάχιστον το 25% της αφίσας/πινακίδας/πλάκας**
- η σημαία της Ελλάδας με τα λογότυπα του ΠΑΑ και του ΕΣΠΑ θα πρέπει να βρίσκονται στο ίδιο ύψος
- οποιοδήποτε άλλο λογότυπο απεικονιστεί θα πρέπει να έχει τουλάχιστον το ίδιο μέγεθος, μετρούμενο σε ύψος ή πλάτος, με το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στην περίπτωση έργων LEADER/CLLD απεικονίζεται το **λογότυπο LEADER** και προαιρετικά το λογότυπο της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) LEADER/CLLD, (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.2 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ 1.2.γ, 1.2.δ**).

Επιπλέον στις έδρες των ΟΤΔ 2014-2020 LEADER/CLLD τοποθετείται επεξηγηματική πινακίδα σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν δοθεί με το αρ. πρωτ. 776/9-3-2018 έγγραφο της ΕΥΔ ΠΑΑ & ΕΥΔ Ε.Π. ΑΛΙΕΙΑΣ & ΘΑΛΑΣΣΑΣ με θέμα «Υποχρεώσεις των Ομάδων Τοπικής Δράσης LEADER/CLLD ως προς την τήρηση των κανόνων δημοσιότητας», (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.2 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 1.2.στ**).

1. 3. Αφίσα για πράξεις προϋπολογισμού χαμηλότερου των 50.000 ευρώ

Για περιπτώσεις πράξεων προϋπολογισμού χαμηλότερου των 50.000 ευρώ, κυρίως άυλες ενέργειες, όπως διοργάνωση εκδηλώσεων, ημερίδων, ενεργειών επιμόρφωσης & κατάρτισης, συνεργασιών, προτείνεται, για τη διευκόλυνση των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των Ομάδων Τοπικής Δράσης ΟΤΔ LEADER/CLLD και των δικαιούχων του ΠΑΑ, η χρήση της ηλεκτρονικής εφαρμογής posters2014-2020.esfhellas.gr που έχει αναπτυχθεί από την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΥΣΕΚΤ) για όλα τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ. Στο πλαίσιο αυτό, για τις πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΠΑΑ 2014-2020, έχει αναπτυχθεί σχετικό υπόδειγμα.

Η αφίσα μεγέθους Α3 ή Α2 σε κάθετη ή οριζόντια διάταξη περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον πληροφορίες σχετικά με το ΕΓΤΑΑ, το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, το δικαιούχο και τον τίτλο της πράξης και ενδείκνυται να τοποθετείται σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, όπως π.χ. η είσοδος σε ένα κτίριο.

Στη διεύθυνση posters2014-2020.esfhellas.gr δίνονται γενικές οδηγίες για τη δημιουργία της αφίσας. Ειδικότερα, για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης έχει αναπτυχθεί σχετικό υπόδειγμα και έχουν γίνει κάποιες προσαρμογές. Τα βήματα που ακολουθούνται από τον χρήστη της εφαρμογής είναι:

Βήμα 1: Στην επιλογή μεγέθους και διάταξης δεν υπάρχει περιορισμός.

Βήμα 2: Επιλογή Ταμείου Χρηματοδότησης: επιλέγεται το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και στην επιλογή Επιχειρησιακού Προγράμματος επιλέγεται από τη λίστα το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020.

Βήμα 3: Στο δικαιούχο επιλέγεται η εισαγωγή εικόνας .jpg και μεταφορτώνεται το λογότυπο του ΠΑΑ.

Σε περιπτώσεις δράσεων LEADER/CLLD θα πρέπει να μεταφορτώνεται αρχείο με τα δύο λογότυπα ΠΑΑ & LEADER (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1, σημείο 6**).

Σε περιπτώσεις Επιχειρησιακών Ομάδων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των Υπομέτρων 16.1 – 16.2, 16.1 – 16.5 του Μέτρου 16 «Συνεργασία», πρέπει να προστίθεται το λογότυπο της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για τη Γεωργία (Agricultural European Innovation Partnership – EIP AGRI) και να μεταφορτώνεται το αρχείο με τα δύο λογότυπα ΠΑΑ & EIP AGRI (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1, σημείο 7**).

Επισημαίνεται ότι τα λογότυπα είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα <http://www.agrotikianaptixi.gr/el/logos>.

Στον φορέα υλοποίησης αναγράφεται το όνομα του φορέα που υλοποιεί την ενέργεια (π.χ. ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ), για τις επεμβάσεις LEADER το όνομα της Ομάδας Τοπικής Δράσης LEADER/CLLD, για τις δράσεις των Επιχειρησιακών Ομάδων (Ε.Ο.) του Μέτρου 16 η επωνυμία της Ε.Ο. όπως αναγράφεται στην αίτηση στήριξης.

Στα στοιχεία του έργου μπορούν να καταχωρηθούν, αν κριθεί σκόπιμο, περισσότερες πληροφορίες για τη φύση και το σκοπό του έργου (όριο χαρακτήρων: 200

συμπεριλαμβανομένων των κενών) και τέλος στο πεδίο “ιστοσελίδα” καταχωρείται η διεύθυνση του δικτυακού τόπου, στην οποία ο ενδιαφερόμενος μπορεί να βρει περισσότερες πληροφορίες. Στο πεδίο της ιστοσελίδας μπορούν να καταχωρούνται και συμπληρωματικά στοιχεία επικοινωνίας.

Βήμα 4: Στο σημείο αυτό ελέγχονται τα στοιχεία που έχουν καταχωρηθεί και υπάρχει η δυνατότητα προεπισκόπησης και επιστροφής στα προηγούμενα βήματα για τυχόν διορθώσεις της αφίσας.

Βήμα 5: Η αφίσα έχει ολοκληρωθεί και πλέον μπορεί να γίνει η λήψη του αρχείου της αφίσας.

Συνιστάται στα κείμενα να χρησιμοποιούνται **πεζοί χαρακτήρες** εκτός από τις περιπτώσεις επωνυμιών π.χ. ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ.

Τα Υποδείγματα των αφισών όπως προκύπτουν από την εφαρμογή βρίσκονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.3.

1. 4. Έντυπο, Ηλεκτρονικό και άλλο Προωθητικό Υλικό

Κάθε είδος έντυπης ή ηλεκτρονικής πληροφόρησης και επικοινωνίας όπως φυλλάδια, ενημερωτικά δελτία, banners, αφίσες εκδηλώσεων, σημάνσεις, τα οποία **αναφέρονται ή αφορούν στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης** ή η παραγωγή τους συγχρηματοδοτείται από αυτό, θα πρέπει να περιέχουν στο κάτω μέρος της πρώτης σελίδας, ευανάγνωστα τα τέσσερα λογότυπα όπως φαίνεται παρακάτω (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1, σημείο 9**):

Σε περιπτώσεις LEADER/CLLD προστίθεται το λογότυπο του LEADER όπως φαίνεται παρακάτω:

Σε περιπτώσεις Επιχειρησιακών Ομάδων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των Υπομέτρων 16.1 – 16.2, 16.1 – 16.5 του Μέτρου 16 «Συνεργασία», πρέπει να προστίθεται σε εμφανές σημείο και ανεξάρτητα από τη διάταξη των λοιπών λογοτύπων, το λογότυπο της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για τη Γεωργία (Agricultural European Innovation Partnership – EIP AGRI).

Επισημαίνεται ότι οι ενημερωτικές εκδόσεις πρέπει να περιλαμβάνουν κατά περίπτωση τα στοιχεία του φορέα ο οποίος είναι υπεύθυνος για το περιεχόμενο, χωρίς ωστόσο να

παραλείπεται η αναφορά στο ΠΑΑ, καθώς και ο ΕΦΔ που έχει οριστεί ως αρμόδιος για την υλοποίηση της σχετικής παρέμβασης.

Π.χ. στο εσώφυλλο ή στο οπισθόφυλλο μίας έκδοσης ενημερωτικού περιεχομένου θα πρέπει να αναγράφεται:

Υπεύθυνος περιεχομένου:

Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης:

Αρμόδια Αρχή για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020

Για **οποιοδήποτε άλλο προωθητικό υλικό** (στυλό, πλακέτες, αναμνηστικά αντικείμενα, USB, CD-ROM, DVD, βραβεία κλπ) και **ανάλογα με το μέγεθος της επιφάνειάς τους** πρέπει να γίνεται προσπάθεια ώστε να συμπεριληφθούν όλα τα λογότυπα όπως αναφέρεται ανωτέρω. Σε κάθε περίπτωση, υποχρεωτικά θα πρέπει να απεικονιστούν η ελληνική σημαία, κατ' αντιστοιχία και σε ίσο μέγεθος, με τη σημαία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.5. Έντυπη επικοινωνία

Κάθε έγγραφο που αφορά **στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης** και το οποίο απευθύνεται στους δικαιούχους, στους αιτούντες, στους συμμετέχοντες ή στο κοινό, συμπεριλαμβανομένων παρουσιολογίου, εκπαιδευτικού υλικού, βεβαίωσης παρακολούθησης, ή άλλου πιστοποιητικού, θα πρέπει να περιέχει στο κάτω μέρος **της πρώτης σελίδας**, ευανάγνωστα τα τρία λογότυπα ή τέσσερα σε περίπτωση έργων LEADER/CLLD, (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 σημείο 9**).

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να αποφεύγεται η ταυτόχρονη χρήση του εθνόσημου και της ελληνικής σημαίας.

Υπόδειγμα διοικητικού εγγράφου

The image shows a blank administrative form template. At the top left is the logo of the Ministry of Agriculture, Food and Forestry. Below it, the text reads: "ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ", "ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ", "ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ". To the right, there are fields for "Αθήνα: _____" and "Αρ.Πρωτ.: _____". Below these are fields for "Προς: _____" and "Κοιν: _____". On the left side, there are fields for "Σελ. Δίπλο: _____", "Σελ. Κωδ. _____", "Πληροφορίες: _____", "Σελ. _____", and "e-mail: _____". At the bottom, there are logos for the European Union, the Ministry of Agriculture, Food and Forestry, and the Rural Development Program (ERDF). The text at the bottom reads: "Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης".

1. 6. Διαδίκτυο

Στους δικτυακούς τόπους των οποίων η ανάπτυξή τους συγχρηματοδοτείται από το ΠΑΑ θα πρέπει να εμφανίζονται στην αρχική σελίδα:

- Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την αναφορά στο Ταμείο (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης) και το σύνθημα: «Η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές».
- Η ελληνική σημαία με την αναγραφή ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ.
- Το λογότυπο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.
- Το λογότυπο του ΕΣΠΑ.

Κάτω από τα λογότυπα θα πρέπει να αναφέρεται η φράση «**Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης**», (για τη σειρά των λογοτύπων βλ. στην ενότητα 1.4 καθώς και στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1, σημείο 9**).

Επίσης, στην αρχική σελίδα θα πρέπει να έχει προβλεφθεί χώρος για **υπερσυνδέσμους** που να παραπέμπουν στο δικτυακό τόπο του **Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης** (<http://www.agrotikianaptixi.gr/el>), στο δικτυακό τόπο της **Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής** ([https://ec.europa.eu/agriculture/index el](https://ec.europa.eu/agriculture/index_el)), και προαιρετικά στο δικτυακό τόπο του **Εθνικού Αγροτικού Δικτύου** (<https://ead.gr/>).

Σε περιπτώσεις Ομάδων Τοπικής Δράσης LEADER/CLLD ή δικαιούχων LEADER στους δικτυακούς τόπους προστίθεται το **λογότυπο LEADER**, (για τη σειρά των λογοτύπων βλ. στην ενότητα 1.4 καθώς και στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1, σημείο 9**).

Σε περιπτώσεις Επιχειρησιακών Ομάδων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των Υπομέτρων 16.1 – 16.2 & 16.1 – 16.5 του Μέτρου 16 «Συνεργασία», πρέπει επιπλέον να προστίθεται σε εμφανές σημείο και ανεξάρτητα από την προκαθορισμένη διάταξη των υπόλοιπων λογοτύπων, το λογότυπο της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για τη Γεωργία - Agricultural European Innovation Partnership/EIP AGRI (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1, σημείο 8**) και υπερσύνδεσμος που να παραπέμπει στον δικτυακό τόπο του EIP AGRI (<https://ec.europa.eu/eip/agriculture/>).

Σε διαδικτυακούς τόπους των ΕΦΔ ή/και των δικαιούχων, **που δεν έχουν συγχρηματοδοτηθεί για την ανάπτυξη του δικτυακού τόπου, αλλά διαχειρίζονται ή/και υλοποιούν πράξεις του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης**, θα πρέπει να προβλεφθεί, στο μενού του δικτυακού τόπου, **ειδικός χώρος (ιστοσελίδα)**, όπου θα παρέχονται σχετικές πληροφορίες για τις πράξεις που διαχειρίζονται ή/και υλοποιούν, όπως στόχος των πράξεων, χρηματοδοτικά στοιχεία ή και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία (π.χ. πορεία υλοποίησης), και στον οποίο θα παρουσιάζεται η οπτική ταυτότητα όπως παραπάνω. Επίσης, θα πρέπει να γίνεται αναφορά/παραπομπή στο δικτυακό τόπο του ΠΑΑ <http://www.agrotikianaptixi.gr/el>.

Σε κάθε περίπτωση, η ανωτέρω οπτική ταυτότητα, τοποθετείται στη σελίδα του δικτυακού τόπου του ΕΦΔ ή του δικαιούχου σε θέση που είναι ορατή και μέσα στο οπτικό πεδίο μιας ψηφιακής συσκευής.

Οι δικτυακοί τόποι που απευθύνονται στο ευρύ κοινό πρέπει να συμμορφώνονται με τις Οδηγίες για την Προσβασιμότητα του Περιεχομένου του Ιστού έκδοση 2.0 σε επίπεδο προσβασιμότητας τουλάχιστον «AA» (WCAG 2.0 Level AA). Αναλυτικές οδηγίες για την ένταξη της διάστασης της αναπηρίας και της προσβασιμότητας των ΑμεΑ στα μέσα πληροφόρησης και επικοινωνίας παρουσιάζεται στο Παράρτημα 5 του Επικοινωνιακού Οδηγού του ΕΣΠΑ ο οποίος είναι αναρτημένος στον υπερσύνδεσμο: https://www.espa.gr/elibrary/EO_2014-2020_v30_5.pdf.

1. 7. Τηλεοπτικά Μηνύματα

Σε περίπτωση παραγωγής τηλεοπτικού μηνύματος, θα πρέπει αυτό να περιλαμβάνει:

- Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020 και το όνομα της πράξης στο κυρίως πλαίσιο του κειμένου της διαφήμισης/του μηνύματος
- Τη φράση: «Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης».
- Την οπτική ταυτότητα κατά περίπτωση στο τέλος του μηνύματος (για τη σειρά των λογοτύπων βλ. στην ενότητα 1.4 καθώς και στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1, σημείο 9**).

1. 8. Ραδιοφωνικό Μήνυμα

Σε περιπτώσεις που ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης ή ο δικαιούχος προβαίνουν σε ενημέρωση του κοινού μέσω ραδιοφωνικών μηνυμάτων, θα πρέπει:

- να εκφωνούνται στην έναρξη ή στη λήξη του μηνύματος, κατά προτεραιότητα και ανάλογα με τη διάρκεια του μηνύματος, τα ακόλουθα:
 - «**Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης: Η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές**» (υποχρεωτικά).
 - «**Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης**».
 - «**Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων - Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020**»
- να αναφέρεται το όνομα της πράξης, ενώ στην περίπτωση δράσης του τοπικού προγράμματος LEADER/CLLD, η λέξη «**LEADER**» θα πρέπει να ενσωματωθεί στο κυρίως κείμενο.

2. Παρακολούθηση ενεργειών ενημέρωσης και δημοσιότητας

Σε αυτή την ενότητα δίνονται κατευθύνσεις σχετικά με την παρακολούθηση και την καταγραφή απολογιστικών στοιχείων που αφορούν σε ενέργειες ενημέρωσης και δημοσιότητας των **Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020**, συμπεριλαμβανομένων και των **Ομάδων Τοπικής Δράσης LEADER/CLLD**. Τα στοιχεία αυτά είναι απαραίτητα για την κατάρτιση της Ετήσιας Έκθεσης του ΠΑΑ και την ενημέρωση της Επιτροπής Παρακολούθησης.

Οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης του ΠΑΑ στους οποίους έχουν εκχωρηθεί Μέτρα/Δράσεις του ΠΑΑ ή/και είναι δικαιούχοι Τεχνικής Βοήθειας, μπορούν να προβούν ενδεικτικά στις ακόλουθες δράσεις ενημέρωσης και δημοσιότητας:

- Έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων/δελτίων, αφισών ή άλλων εκδόσεων για τα Μέτρα/Δράσεις που τους έχουν εκχωρηθεί.
- Έκδοση ενημερωτικού υλικού για τα Μέτρα/Δράσεις που τους έχουν εκχωρηθεί (π.χ. πριν την έκδοση πρόσκλησης) με χρήσιμες πληροφορίες για τους δυνητικούς δικαιούχους (τρόπος υποβολής, ελάχιστες προϋποθέσεις ένταξης, κριτήρια βαθμολόγησης, αριθμός πληρωμών, δυνατότητα λήψης προκαταβολής κλπ), οι οποίες προσδιορίζονται στο κανονιστικό πλαίσιο του κάθε Μέτρου/Δράσης του ΠΑΑ 2014-2020.
- Δημιουργία διακριτής ενότητας για το ΠΑΑ 2014-2020 σε υφιστάμενο δικτυακό τόπο του ΕΦΔ, στην οποία περιλαμβάνονται όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες για τους δυνητικούς δικαιούχους και το ευρύ κοινό σχετικά με την υλοποίηση του Μέτρου/Δράσης που έχει εκχωρηθεί. Παράλληλα, θα πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα υποβολής σχολίων και ερωτημάτων στο πλαίσιο διαβούλευσης των προσκλήσεων, καθώς και ποσοτικής μέτρησης των επισκέψεων.
- Διασύνδεση του δικτυακού τόπου του ΕΦΔ με το δικτυακό τόπο του ΠΑΑ 2014-2020 (www.agrotikianaptixi.gr) για πιο ολοκληρωμένη πληροφόρηση σχετικά με το ΠΑΑ και όλες τις ενέργειες που σχετίζονται με το Πρόγραμμα, αλλά και τη διασύνδεση με το ΕΑΔ - Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο (<https://ead.gr/>) για την ενθάρρυνση της δικτύωσης.
- Συμμετοχή σε κλαδικές εκθέσεις τοπικού και περιφερειακού ενδιαφέροντος.
- Διοργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων, ημερίδων ή εκδηλώσεων.

Για τις ανάγκες εκπόνησης της **Ετήσιας Έκθεσης Υλοποίησης του ΠΑΑ 2014-2020**, έχει δημιουργηθεί η **εφαρμογή <http://air.agrotikianaptixi.gr/index.php/user/login>**, στην οποία καταχωρούνται οι ενέργειες που έχουν προβεί οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης και οι ΟΤΔ LEADER/CLLD. Σημειώνεται ότι για τη σύνδεση στην εφαρμογή, θα πρέπει πρώτα να πραγματοποιηθεί εγγραφή στη δ/νση <http://air.agrotikianaptixi.gr/index.php/user/login>.

Στην εφαρμογή συμπληρώνονται και καταχωρούνται τόσο **οι ενέργειες δημοσιότητας που υλοποιούνται από τους ΕΦΔ** όσο και **η συμμετοχή των ΕΦΔ σε ενέργειες δημοσιότητας άλλων φορέων** (π.χ. εισήγηση για Μέτρα/Δράσεις του ΠΑΑ).

Κάθε φορά που ο ΕΦΔ ολοκληρώνει την υλοποίηση ενεργειών πληροφόρησης και δημοσιότητας, προτείνεται να ενημερώνεται η ηλεκτρονική εφαρμογή, ώστε τα στοιχεία να είναι άμεσα διαθέσιμα για την Ετήσια Έκθεση του επόμενου έτους, την Επιτροπή

Παρακολούθησης του ΠΑΑ ή τυχόν άλλη αναζήτηση που θα χρειαστεί να γίνει από την ΕΥΔ ΠΑΑ.

Στα πεδία της εφαρμογής, εφόσον πρόκειται για **ενέργεια δημοσιότητας που υλοποιεί ο ΕΦΔ**, συμπληρώνονται τα παρακάτω πεδία:

Περιγραφή ενέργειας (π.χ. τίτλος εκδήλωσης, τίτλος εντύπου)

Είδος ενέργειας (επιλογή από λίστα όπως: εκδήλωση, συνάντηση, έκδοση)

Έναρξη / Λήξη ενέργειας

Πλήθος συμμετεχόντων

Αριθμός τεμαχίων

Αριθμός επισκεπτών

Τόπος διεξαγωγής

Έτος υλοποίησης

Όνομα ΕΦΔ ή ΟΤΔ

Αντίστοιχα συμπληρώνονται τα παρακάτω πεδία της εφαρμογής, εφόσον πρόκειται για **συμμετοχή του ΕΦΔ και την ενημέρωση του κοινού για το ΠΑΑ σε δραστηριότητες άλλων φορέων**:

Περιγραφή ενέργειας (π.χ. τίτλος εκδήλωσης)

Περιγραφή συμμετοχής (π.χ. εισήγηση για το Μέτρο...)

Διοργανωτής

Είδος ενέργειας (επιλογή από λίστα όπως: εκδήλωση, συνάντηση, έκδοση)

Έναρξη / Λήξη ενέργειας

Πλήθος συμμετεχόντων

Τόπος διεξαγωγής

Έτος υλοποίησης

Όνομα ΕΦΔ ή ΟΤΔ που συμμετέχει

Παράλληλα, οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης μπορούν να αποστέλλουν στην ΕΥΔ ΠΑΑ δείγμα από το ενημερωτικό υλικό που έχει παραχθεί, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή.

2.1 Υποχρεώσεις δικαιούχων ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας του ΠΑΑ 2014-2020 για θέματα Ενημέρωσης και Δημοσιότητας

Η ΕΥΔ ΠΑΑ, προκειμένου να τηρηθούν οι ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις περί δημοσιότητας, καταγραφής και αποτίμησης των σχετικών δράσεων σε θέματα ενημέρωσης και δημοσιότητας συντονίζει και κατευθύνει τους ΕΦΔ των Περιφερειών, στους οποίους έχουν εκχωρηθεί Μέτρα του ΠΑΑ και έχουν οριστεί ως δικαιούχοι Ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας, συμπεριλαμβανομένου και του Κωδικού Β.4 «Δημοσιότητα, Προβολή και Πληροφόρηση (Πληροφόρηση και Επικοινωνία)».

Για το σκοπό αυτό, παρακολουθεί και συγκεντρώνει στοιχεία σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 3706/7-12-2017 έγγραφο της ΕΥΔ ΠΑΑ με τίτλο «*Διαχείριση Τεχνικής Βοήθειας από τις Περιφέρειες για την εφαρμογή των Μέτρων/δράσεων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 που έχουν εκχωρηθεί στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Ε.Π. Περιφερειών και στις Γενικές Διευθύνσεις Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών*», ως προς την εξέλιξη του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των πράξεων των ΕΦΔ που ορίζονται δικαιούχοι Ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας και έχουν υποχρέωση:

- Να υποβάλλουν στην ΕΥΔ ΠΑΑ, τον τελευταίο μήνα εκάστου έτους, τον προγραμματισμό των ενεργειών του επόμενου έτους με αναλυτικά χρηματοοικονομικά στοιχεία.

Στην περίπτωση ενημερωτικού υλικού, θα πρέπει να αναφέρονται ο ενδεικτικός αριθμός, ο στόχος και το αντικείμενό τους και στην περίπτωση ενημερωτικών εκδηλώσεων, ο ενδεικτικός αριθμός εκδηλώσεων που προτίθεται ο ΕΦΔ να διοργανώσει, καθώς και ο στόχος αυτών των εκδηλώσεων.

Για να αποφευχθούν τυχόν επικαλύψεις στο αντικείμενο ενεργειών δημοσιότητας, η ΕΥΔ ΠΑΑ εξετάζει τις υποβληθείσες προτάσεις των ΕΦΔ και αν απαιτηθεί θα αποφαίνεται σχετικά για την αναγκαιότητα υλοποίησής τους.

- Να υποβάλλουν στην ΕΥΔ ΠΑΑ ετησίως, το πρώτο δίμηνο εκάστου έτους, απολογιστικά στοιχεία υλοποίησης ανά κατηγορία ενέργειας του προηγούμενου ή προηγούμενων ετών.

Ειδικότερα, πριν από το σχεδιασμό των ενεργειών δημοσιότητας, κάθε ΕΦΔ οφείλει να λάβει υπόψη, την εκάστοτε Στρατηγική του ΠΑΑ, η οποία βρίσκεται σε ισχύ τη δεδομένη χρονική στιγμή και σε συνεργασία με την αρμόδια Μονάδα της ΕΥΔ ΠΑΑ, να καταλήξουν στην κατάρτιση μιας ολοκληρωμένης πρότασης προβολής.

Επισημαίνεται ότι, οι δαπάνες για ενέργειες δημοσιότητας που εκχωρούνται στους ΕΦΔ δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 25% των πόρων Τεχνικής Βοήθειας που κατανέμεται ανά Περιφέρεια στις σχετικές αποφάσεις.

Υπενθυμίζεται ότι, ο δικαιούχος ενεργειών δημοσιότητας στο πλαίσιο του **M20 -Τεχνικής Βοήθειας του ΠΑΑ 2014-2020**, υποχρεούται να διατηρεί αρχείο φωτογραφιών, παραγόμενου υλικού ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία στο φάκελο πληρωμής της κάθε ενέργειας που υλοποιεί.

Τέλος, για την επίτευξη της καλύτερης δυνατής συνεργασίας μεταξύ των φορέων, σε περίπτωση που έχει ορισθεί υπεύθυνος επικοινωνίας για θέματα ΠΑΑ στον αρμόδιο Ενδιάμεσο Φορέα, θα πρέπει να ενημερώνεται σχετικά η ΕΥΔ ΠΑΑ.

3. Ενημέρωση δικτυακών τόπων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης & του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου

Ο δικτυακός τόπος του ΠΑΑ 2014-2020 (www.agrotikianaptixi.gr) αποτελεί ένα από τα βασικά εργαλεία επικοινωνίας του ΠΑΑ, με στόχο την πληροφόρηση του κοινού και των ενδιαφερόμενων σε θέματα υλοποίησης του ΠΑΑ 2014-2020.

Ο δικτυακός τόπος εξυπηρετεί αποτελεσματικά τόσο το έργο των εμπλεκόμενων με το ΠΑΑ Υπηρεσιών ως εργαλείο δουλειάς, όσο και των τρίτων ως εργαλείο ενημέρωσης και πληροφόρησης. Ειδικότερα, υπάρχει συνεχής ενημέρωση των ενδιαφερομένων σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο του ΠΑΑ, τις προσκλήσεις των Μέτρων του, τις αποφάσεις ένταξης δικαιούχων, τις προκηρύξεις έργων Τεχνικής Βοήθειας, ανακοινώσεις για τη διοργάνωση εκδηλώσεων, τις συνεδριάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης κ.α.

Οι παραπάνω αναρτήσεις, οι περισσότερες από τις οποίες αποτελούν κανονιστική υποχρέωση, γίνονται με τη συμβολή των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των Ομάδων Τοπικής Δράσης LEADER/CLLD, για Μέτρα αρμοδιότητάς τους. Επιπλέον, σε συνεργασία με την ΕΥΔ ΠΑΑ, τροφοδοτείται με πληροφορίες η ενιαία διαδικτυακή πύλη του ΕΣΠΑ (<https://www.espa.gr/el/Pages/Default.aspx>).

Παράλληλα, στο πλαίσιο του Σχεδίου Επικοινωνίας του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου, έχει δημιουργηθεί αντίστοιχος δικτυακός τόπος του ΕΑΔ (<https://ead.gr/>), με στόχο την άμεση επικοινωνία και ενημέρωση για θέματα του ΠΑΑ και γενικότερα θέματα αγροτικής ανάπτυξης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και στη διάχυση της πληροφόρησης για τις δράσεις του ΕΑΔ, την καινοτομία, το LEADER, τις δράσεις του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης (ENRD) και του Δικτύου για την Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για τη Γεωργία (EIP-AGRI).

Οι ενότητες **Νέα και οι Εκδηλώσεις** αποτελούν τον πιο ζωντανό χώρο του δικτυακού τόπου του ΕΑΔ, ανανεώνονται συνεχώς αφενός με νέα που αφορούν στην αγροτική ανάπτυξη, και αφετέρου με προγραμματισμένες εκδηλώσεις (συνέδρια, τεχνικές συναντήσεις, συνδιοργανώσεις με άλλα Δίκτυα, σεμινάρια, εργαστήρια κ.ά.) του ΕΑΔ, των μελών του, του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης (ENRD) και του Δικτύου για την Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για τη Γεωργία (EIP-AGRI).

Στο πλαίσιο αυτό, **προτείνεται, οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης ή/και δικαιούχοι του ΠΑΑ να ενημερώνουν την αρμόδια Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας, προκειμένου να αναρτώνται αντίστοιχα εκδηλώσεις και δράσεις τους που μπορεί να ενδιαφέρουν τους επισκέπτες του δικτυακού τόπου.**

4. Προβολή έργων και διάχυση αποτελεσμάτων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο

Στην παρούσα φάση υλοποίησης του ΠΑΑ και μέχρι την ολοκλήρωση της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, έμφαση δίνεται κυρίως στη **διάδοση των αποτελεσμάτων του ΠΑΑ** και την προβολή, με κάθε πρόσφορο μέσο, των έργων που έχουν συγχρηματοδοτηθεί από το ΠΑΑ, καθώς και αξιολογών παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης, οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για τους ενδιαφερόμενους.

Η διάδοση των αποτελεσμάτων του ΠΑΑ συμβάλλει τόσο στη **διαφάνεια** και την **ενημέρωση των πολιτών** όσον αφορά στη χρήση των κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ελληνικού κράτους όσο και στη **διάχυση εμπειριών** και γνώσεων για τον αγροτικό κόσμο και τις αγροτικές περιοχές.

Η ενημέρωση αυτή απευθύνεται τόσο στο ευρύ κοινό όσο και σε ενδιαφερόμενους φορείς που επιθυμούν να ενημερωθούν σχετικά με το περιεχόμενο έργων αγροτικής ανάπτυξης σε **τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο**.

Για το σκοπό αυτό, η Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με τους φορείς υλοποίησης και εφαρμογής του ΠΑΑ, προκειμένου να συλλέξει υλικό για ενέργειες προβολής του ΠΑΑ. Ωστόσο, οι **Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης**, συμπεριλαμβανομένων και των **Ομάδων Τοπικής Δράσης LEADER/CLLD**, θα πρέπει σταδιακά να αποκτήσουν μία πιο **ενεργή συμμετοχή στη συγκέντρωση ενημερωτικού και οπτικοακουστικού υλικού έργων που συγχρηματοδοτούνται από το ΠΑΑ**.

Στο πλαίσιο συστηματοποίησης αυτής της διαδικασίας, προτείνεται οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης συμπεριλαμβανομένων των Ομάδων Τοπικής Δράσης LEADER/CLLD, οι οποίοι βρίσκονται σε πιο τακτική επαφή με τους **δικαιούχους του ΠΑΑ**, να τους **ενθαρρύνουν** προκειμένου να **συνεισφέρουν**, με κάθε πρόσφορο μέσο, και κυρίως με φωτογραφικό υλικό μεγάλης ευκρίνειας και υψηλής ανάλυσης (πάνω από 1264*768pixel), στη διαδικασία συλλογής έργων του ΠΑΑ, με στόχο τη διάδοσή τους. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να έχουν εξασφαλίσει την έγγραφη συγκατάθεση του δικαιούχου για τη χρήση των εν λόγω φωτογραφιών.

Παράλληλα, οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης μπορούν να αναλάβουν και από την πλευρά τους πρωτοβουλία και να ενημερώνουν σχετικά την αρμόδια Μονάδα της ΕΥΔ ΠΑΑ **για την ολοκλήρωση έργων και παρεμβάσεων που θεωρούνται αξιόλογα προς προβολή σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο**.

Επιπλέον, η συλλογή παραδειγματικών έργων και αξιολογών πρακτικών αγροτικής ανάπτυξης αποτελεί μία από τις βασικές προτεραιότητες του **Σχεδίου Δράσης του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου (ΕΑΔ)**, αλλά και του **Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης (European Rural Development Network)** και του **Δικτύου για την Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (EIP-AGRI)**.

Για το σκοπό αυτό, η Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας του ΠΑΑ βρίσκεται σε στενή συνεργασία με Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης (ENRD) το οποίο συλλέγει και αναδεικνύει συγχρηματοδοτούμενα έργα ΠΑΑ. Ειδικότερα, μέχρι σήμερα έχουν συλλεχθεί αξιόλογες παρεμβάσεις του ΠΑΑ προκειμένου να αναδειχθούν στην ιστοσελίδα του

Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης https://enrd.ec.europa.eu/projects-practice_en, καθώς και για τη συμμετοχή ελληνικών έργων στον ευρωπαϊκό Διαγωνισμό του ENRD «Rural Inspiration Awards» ο οποίος διεξήχθη το 2019.

Επίσης, στο δικτυακό τόπο του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου (<https://ead.gr/>), η ενότητα **ΕΜΠΝΕΟΜΑΙ** έχει δημιουργηθεί αποκλειστικά για την ανάδειξη και την υποβολή αξιόλογων έργων και εμπνευσμένων ιδεών και περιλαμβάνει δύο υποενότητες: α) **Αξιόλογες πρακτικές Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης** και β) **Εμπνευσμένες ιδέες στις αγροτικές περιοχές**.

Συνεισφέρω

αξιόλογες εμπειρίες
και πρακτικές

Συνεισφέρω για τη συγκέντρωση και τη διάδοση αξιόλογων εμπειριών και πρακτικών σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης.

Υποβολή αξιόλογων έργων >

Για τον εμπλουτισμό αυτών των δύο υποενότητων, έχει δοθεί η δυνατότητα **Υποβολής αξιόλογων έργων από τους ίδιους τους ενδιαφερόμενους**. Συγκεκριμένα, στην ενότητα αυτή οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλλουν πληροφορίες για έργα ΠΑΑ ή άλλης πηγής χρηματοδότησης, τα οποία θεωρούν ότι μπορεί να αποτελέσουν έμπνευση για άλλους ενδιαφερόμενους, μεταφέροντας χρήσιμες εμπειρίες και γνώση. Τα έργα/δράσεις που υποβάλλονται στη σχετική φόρμα αξιολογούνται από την αρμόδια Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας και στη συνέχεια καταχωρούνται στην ιστοσελίδα [«Αξιόλογα έργα 2014-2020»](#) ή στην ιστοσελίδα [«Εμπνευσμένες ιδέες στις αγροτικές περιοχές»](#) προκειμένου να γίνουν γνωστά στο ευρύτερο κοινό.

